

M a l ý

KATECHISMUS

s otázkami a odpovědmi

pro

o b e c n é š k o l y .

Prodává se nevázaná za . . . 4 n. kr.
Vázaná v barveném papíře za . 6

V Praze, 1865.

V c. k. školním kněhoskladu, v Karlově ulici
číslo 190—1.

Připomenutí.

Ve veřejných školách nesmí se, lečby příslušné c. k. ministerium dopustilo výminku, žádných jiných kněh užívat, nežli které jsou předepsány a kolkem školního kněhoskladu znamenány, aniž se smějí prodávati draž, než za cenu na titulu udanou.

První hlavní částka.

● v í ř e.

Otázka. Kdo všechno stvořil?

Odpověď. Bůh nebe i zem, i všechno, cokoli jest, stvořil.

Ot. Co znamená slovo stvořiti?

Odp. Slovo stvořiti znamená, z něčeho něco vyvésti.

Ot. Co jest Bůh?

Odp. Bůh jest sám od sebe nejdokonalejší bytost.

Ot. Které vlastnosti Boží sobě máme nejvíce pamatovati?

Odp. Tyto vlastnosti Boží sobě máme nejvíce pamatovati:

Bůh jest pouhý duch: bytost, která má nejdokonalejší rozum a nejlepší vůli, ale těla nemá.

Bůh jest všemohoucí: stvořil nebe a zemi, a všechno, což jest; není mu nic nemožného učinit.

Bůh jest nejvýš dobrotivý k svým tvorům: všechno dobré máme od něho.

Bůh jest všudy přítomen: jest všudy, na nebi i na zemi.

Bůh jest vševědoucí: všechno ví, minulé, přítomné i budoucí věci; ví naše nejtajnější myšlení, a tedyť ho nelze oklamat.

Bůh jest nejvýš svatý: chce a miluje dobré, a nenávidí zlé.

Bůh jest nejvýš spravedlivý: dobré odměňuje a zlé tresce.

Bůh jest nejvýš milosrdný: odpouští nám hříchy naše.

Bůh jest věčný: byl vždycky, jest, a trvati bude až na věky.

Ot. Kterí jsou nejznamenitější tvorové Boží?

Odp. Nejznamenitější tvorové Boží jsou anjelé a lidé.

Ot. Co jsou anjelé?

Odp. Anjelé jsou pouzí duchové, kteří mají rozum a vůli, ale těl nemají.

Ot. Proč Bůh anjely stvořil?

Odp. Bůh anjely stvořil, aby ho ctili, milovali, jemu se klaněli, jemu sloužili a lidi ostříhali.

Ot. Jak stvořil Bůh anjely?

Odp. Bůh je ve své milosti a s mnohými dokonalostmi stvořil.

Ot. Zůstali-li všickni anjelé v milosti Boží?

Odp. Mnozí anjelé milost Boží skrze hřích pýchy ztratili.

Ot. Jak Bůh pyšné anjely potrestal?

Odp. Bůh pyšné anjely, které ďábly nazýváme, na věky zavrhl a do pekla odsoudil.

Ot. Kterí jsou po anjelích nejznamenitější tvorové Boží?

Odp. Lidé jsou po anjelích nejznamenitější tvorové Boží?

Ot. Z čeho pozůstávají lidé?

Odp. Lidé pozůstávají z těla a z nesmrtelné duše.

Ot. Jak byla stvořena duše člověka?

Odp. Duše člověka byla k obrazu Božímu stvořena.

Ot. Proč Bůh lidi stvořil?

Odp. Bůh lidi stvořil, aby ho poznali, ctili, milovali, jemu se klaněli, jemu sloužili, jeho poslouchali, a spaseni byli.

Ot. Zůstali-li lidé Boha poslušní?

Odp. Hned první člověk Adam s manželkou Evou Boha neposlechl.

Ot. Na jaký způsob první člověk Boha neposlechl?

Odp. První člověk v ráji se dal svěsti od ďábla, a jedl se stromu ovoce, které mu Bůh zapověděl, a tím zhřešil.

Ot. Uškodil-li ten hřích toliko prvnímu člověku?

Odp. Ten hřích uškodil netoliko prvnímu člověku, ale i nám, jenž od něho pocházíme; on nám časnou i věčnou smrt, jakož i mnoho jiného zlého na těle i na duši způsobil.

Ot. Byli-li lidé také jako pyšní anjelé od Boha na věky zavržení?

Odp. Lidé nebyli jako pyšní anjelé od Boha na věky zavržení.

Ot. Co slíbil Bůh k vysvobození pro hřích zavržených lidí?

Odp. Bůh slíbil, že pošle k vysvobození pro hřích zavržených lidí vykupitele, jenž také Mesiášem se nazývá.

* * *

Ot. Kdo jest ten zaslíbený vykupitel lidí, jenž také Mesiášem se nazývá?

Odp. Ježíš Kristus jest ten zaslíbený vykupitel lidí, jenž také Mesiášem se nazývá.

Ot. Měl-li Ježíš matku?

Odp. Ježíš jakožto člověk měl Marii, nejsvětější pannu, za svou matku.

Ot. Byl-li Josef, zasnoubenec Marie, otcem Ježíše Krista?

Odp. Josef, zasnoubenec Marie, byl toliko pěstounem Ježíše Krista.

Ot. Z koho Maria Ježíše počala?

Odp. Maria Ježíše počala z Ducha svatého.

Ot. Kde Maria Ježíše porodila?

Odp. Maria Ježíše porodila v Betlemě, v chlévě.

Ot. Co se přihodilo znamenitého po narození Ježíše Krista?

Odp. Narození Ježíše Krista bylo zvěstováno.

Ot. Kterak bylo narození Ježíše Krista zvěstováno?

Odp. Narození Ježíše Krista bylo zvěstováno

1. Skrze anjela pastýřům;
2. Skrze hvězdu mudrcům na východu;
3. Skrze mudrce Herodesovi a zákonníkům;
4. Skrze Simeona a Annu v chrámě lidu.

Ot. Co následovalo po zvěstování narození Ježíše Krista?

Odp. Po zvěstování narození Ježíše Krista:

1. Přišli rychle pastýři, aby viděli, co jim bylo od anjela zvěstováno.
2. Kristus byl osmého dne dle rozkazů zákona obřezán, a Ježíšem nazván.
3. Mudrci od východu se jemu klaněli, a zlato, kadidlo a myrrhu darem přinesli.
4. Ušel ukrutnosti Herodesově, jenž hleděl jej zahubit, útekem do Egypta.
5. Odtud byl, když Herodes umřel, do Nazaréta přinesen, a v tom městě vychován.

Ot. Co jest nejznamenitějšího, co víme o mladosti Ježíšově?

Odp. Nejznamenitější, co víme o mladosti Ježíšově, jest:

1. Že přišel Ježíš, když mu bylo dvanácte let, se svými rodiči na slavnost do Jerusalema.
2. Že zůstal v Jerusalemě; po třech dnech pak byl od rodičů v chrámě nalezen, kdež seděl mezi zákonníky, jich poslouchal a se otazoval tak, že se všickni divili rozumu a odpovědům jeho.
3. Že se zas vrátil do Nazaréta, a tam ostal.
4. Že byl svých rodičů poslušen.
5. Že prospíval věkem, moudrostí a milostí před Bohem i před lidmi.

Ot. Co jest nejznamenitějšího, co víme o Ježíšovi, než počal učit?

Odp. Nejznamenitější, co víme o Ježíšovi, než počal učit, jest:

1. Jan svědčil, že jest Ježíš beránek Boží, kterýž snímá hříchy světa.
2. Ježíš se dal od Jana v řece Jordáně pokřtít.
3. Duch svatý sstoupil ve způsobu holubice viditelně na něho.

4. **Bůh Otec** vydal hlas: **Tentoť jest můj milý syn, v kterémž mi se dobře zalíbilo.**

5. **Ježíš** byl od ducha veden na poušť, a když se byl čtyřiceti dní a nocí postil, byl pokoušen od ďábla, a pak se mu sloužilo od anjelů.

Ot. Kdy počal Ježíš učit?

Odp. Ježíš počal v třicátém roce svého věku učit.

Ot. Co jest nejznamenitějšího, co víme o Ježíšovi, když počal učit?

Odp. Nejznamenitější, co víme o Ježíšovi, když počal učit, jest:

1. Ježíš chodil v své vlasti z místa na místo.
2. Přijímal učedníky a vyvolil z nich dvanácte apoštolů.
3. Kázal a zvěstoval zákon milosti, zjevoval pravdy, které věřiti, a učil ctnostem, které provozovati máme.
4. Trestal nevěru a nepravosti, porážel bludy židů, zákonníků a fariseů.
5. Potvrzoval svých učení svědectvími písma, zázraky a příklady svými.
6. Předpovídal budoucí věci.
7. Všudy dobře činil a pomáhal.

Ot. Věřili-li všickni v Ježíše?

Odp. Mnozí věřili v Ježíše; ale nejvyšší kněží, zákonníci a fariseové ho nenáviděli pro jeho učení, a hleděli, aby jej usmrtili.

Ot. Co učinili nejvyšší kněží, zákonníci a starší lidu, aby byl Ježíš usmrcen?

Odp. Nejvyšší kněží, zákonníci a starší lidu obžalovali Ježíše u Pontského Piláta, vládce římského císaře Tiberia v Judstvu.

Ot. Proč byl obžalován?

Odp. Byl obžalován u Pontského Piláta z pouhé nenávisti a závisti, v tom zámyslu, že svodí a bouří lid.

Ot. Co následovalo na žalobu nejvyšších kněží, zákonníků a starších lidu?

Odp. Na žalobu nejvyšších kněží, zákonníků a starších lidu byl Ježíš Kristus ukřižován.

Ot. Kde byl Ježíš Kristus ukřižován a kde umřel?

Odp. Ježíš Kristus byl na hoře Kalvarii, blíž města Jerusalema, ukřižován, a tam na kříži umřel.

Ot. Kdo pochoval tělo Ježíšovo?

Odp. Josef z Arimathie a Nikodem pochovali tělo Ježíše Krista.

Ot. Kam bylo tělo Ježíše Krista pochováno?

Odp. Tělo Ježíše Krista bylo do nového

hrobu, který byl ze skály vytesán, pocho-
váno, v kterémž ještě žádný neležel.

**Ot. Zůstala-li duše Ježíše Krista po
smrti s tělem spojena?**

Odp. Duše Ježíše Krista se při smrti od těla
oddělila.

Ot. Kam přišla duše Ježíše Krista?

Odp. Duše Ježíše Krista sstoupila do pekel,
t. j. do předpekli, kde se zdržovaly duše
nábožných zemřelých lidí.

**Ot. Kdy vstal Ježíš Kristus po sko-
nání svém z mrtvých?**

Odp. Ježíš Kristus vstal třetího dne po sko-
nání svém nesmrtelný a slavný z mrtvých.

**Ot. Kdy vstoupil Ježíš Kristus na ne-
besa?**

Odp. Ježíš Kristus vstoupil na nebesa dne
čtyřicátého po svém vzkříšení před svými
učedlníky na hoře Olivetské.

Ot. Přijde-li zas Ježíš Kristus?

Odp. Ježíš Kristus přijde zase s nebe v sou-
dný den v oblacích nebeských viditelný,
s velikou mocí a slávou, soudit všech lidí.

Ot. Kdo jest Ježíš Kristus?

Odp. Ježíš Kristus jest jediný neb jednoroz-
zený syn Boha Otce; jest Bůh a spolu člověk.

**Ot. Proč se Ježíš Kristus Synem Bo-
žím nazývá?**

Odp. Ježíš Kristus Synem Božím se nazývá,

poněvadž od svého nebeského Otce od věčnosti zplozen jest.

Ot. Kterak jest Ježíš Kristus Bůh a spolu člověk?

Odp. Ježíš Kristus jest Bůh a spolu člověk, poněvadž jest od věčnosti a na věky Bohem a poněvadž v čase člověkem učiněn jest.

Ot. Proč jest Syn Boží člověkem učiněn?

Odp. Syn Boží člověkem učiněn jest, aby nás smrtí svou na kříži vykoupil, a věčně spasil.

Ot. Proč se Syn Boží nazývá Ježíš neb Spasitel?

Odp. Syn Boží se nazývá Ježíš neb Spasitel, poněvadž nám skrze něho spasení se stalo, když nás od viny a trestu hříchu, totiž od věčné smrti vysvobodil.

Ot. Kterak se Ježíš ještě nazývá?

Odp. Ježíš také Kristus, což jest tolik jako pomazaný, se nazývá.

*

Ot. Co se přihodilo znamenitého desátý den po na-nebe-vstoupení Ježíše Krista?

Odp. Desátý den po na-nebe-vstoupení Ježíše Krista sstoupil Duch svatý v způsobě ohnivých jazyků na jeho učedníky, a na-

plnění jsou všickni Duchem svatým, a počali mluvití rozličnými jazyky, jakž Duch svatý dával jim vymlouvati.

Ot. Kdo jest Duch svatý?

Odp. Duch svatý jest třetí božská osoba; on jest pravý Bůh.

Ot. Co v nás Duch svatý působí?

Odp. Duch svatý nás milostí svou posvěcuje.

Ot. Co v nás Duch svatý milostí svou ještě více působí?

Odp. Duch svatý osvěcuje náš rozum; učí a vzbuzuje nás, abychom jednali podle vůle Boží.

Ot. Co jest milost Boží?

Odp. Milost Boží jest vnitřní, nadpřirozený dar, jejž Bůh rozumným tvorům bez jejich zásluhy dává.

Ot. Jest-li více Božských osob?

Odp. Jsou tři Božské osoby.

Ot. Jak se jmenují ty tři Božské osoby?

Odp. První božská osoba se jmenuje Otec, druhá Syn, třetí Duch svatý.

Ot. Jest více než jeden Bůh?

Odp. Jeden toliko Bůh jest.

Ot. Jak se jmenují spolu ty tři Božské osoby?

Odp. Ty tři Božské osoby se jmenují spolu nejsvětější Trojice.

Ot. Čím vyznává katolický křesťan nejsvětější Trojici?

Odp. Katolický křesťan vyznává nejsvětější Trojici znamením svatého kříže, když děláje kříž, každou z těch tří Božských osob jmenuje.

Ot. Co krom toho vyznává katolický křesťan znamením svatého kříže?

Odp. Krom toho katolický křesťan znamením svatého kříže také vyznává, že Ježíš Kristus, když na kříži umřel, nás svou smrtí vykoupil.

Ot. Jak děláme kříž?

Odp. Kříž děláme pravou rukou, znamenajíce ní čelo, ústa a prsy, říkáme: Ve jmenu Otce † i Syna † i Ducha svatého †. Amen.

* * *

Ot. Kdo rozhlašoval učení Ježíše Krista po jeho na-nebe-vstoupení?

Odp. Učení Ježíšovo rozhlašovali po jeho na-nebe-vstoupení jeho učedníci.

Ot. Jak říkáme těm, kteří vyznávají učení Ježíše Krista?

Odp. Těm, kteří vyznávají učení Ježíše Krista, říkáme katoličtí křesťané.

Ot. Co jest svatá, katolická církev?

Odp. Svatá, katolická Církev jest viditelné shromáždění všech pravověřících křesťanů pod jednou viditelnou nejvyšší hlavou, římským Papežem, jenž jednotejné učení vyznávají, a jednotejných svátostí užívají.

Ot. Co jest křesťansky katolicky věřit?

Odp. Křesťansky katolicky věřit, jest všecko to za pravé držeti, co Bůh zjevil, a co Církev katolická k věření představuje.

Ot. Je-li na tom dosti k spasení, aby katolický křesťan toliko v srdci věřil, co Bůh zjevil?

Odp. Není na tom dosti k spasení, aby katolický křesťan toliko v srdci věřil, co Bůh zjevil; ale musí také:

1. Víru svou skrze své skutky ukazovati.
2. To, co v srdci věří, když potřeba jest, usty veřejně vyznávati.

Ot. Proč musíme věřiti, co Bůh zjevil?

Odp. Musíme věřiti, co Bůh zjevil, poněvadž Bůh věčná pravda a neskončená moudrost jest, kteráž ani oklamati, ani oklamána býti nemůže.

Ot. Proč věří katolický křesťan Církvi, když něco k věření představuje?

Odp. Katolický křesťan věří Církvi, když něco

k věření představuje, poněvadž Kristus Církve poslouchati poručil, a jí daru neomylnosti udělil.

Ot. Co jest svátost?

Odp. Svátost jest viditelné znamení neviditelné milosti Boží, kteréž od Krista Pána k našemu posvěcení ustanoveno jest.

Ot. Kolik jest svátostí, a jak se jmenují?

Odp. Sedm svátostí jest, a jmenují se:

1. Křest, 2. biřmování, 3. svátost oltářní,
4. pokání, 5. poslední pomazání, 6. svěcení kněžstva, 7. stav manželský.

Ot. Co jest křest?

Odp. Křest jest nejprvnější a nejpotřebnější svátost, v které člověk skrze vodu a slovo Boží od hříchu prvopočátečního i od všech jiných skutečných hříchů, pokud se jich před křestem dopustil, očištěn a v Kristu jako nové stvoření k věčnému životu zrozen a posvěcen bývá.

Ot. Co jest biřmování?

Odp. Biřmování jest svátost, v které pokřtěný člověk skrze svaté křížmo a slovo Boží od Ducha svatého v milosti Boží posilněn bývá, aby víru svou stále vyznával, a podle ní živ byl.

Ot. Co jest svátost oltářní?

Odp. Svátost oltářní jest nejsvětější svátost;

jest pravé tělo a pravá krev Pána našeho Ježíše Krista pod způsobami chleba a vína.

Ot. Co jest svátost pokání?

Odp. Svátost pokání jest svátost, v které k tomu zřízený kněz na místě Božím hříšníkovi hříchy po křtu svatém spáchané odpouští, když hříšník z nich skroušeně a úplně se vyzná, a opravdovou vůli má se polepšiti a pravé pokání činiti.

Ot. Co jest poslední pomazání?

Odp. Poslední pomazání jest svátost, v které nemocný skrze pomazání svatým olejem a skrze předepsanou modlitbu kněžskou, milost Boží k prospěšenství duše, a často také i těla dosahuje.

* * *

Ot. Co jest smrt?

Odp. Smrt jest oddělení duše od těla.

Ot. Musejí-li všickni lidé umříti?

Odp. Všickni lidé musejí umříti.

Ot. Odkud to pochází, že všickni lidé musejí umříti?

Odp. Že všickni lidé umříti musejí, pochází od hříchu, kterého se Adam v ráji dopustil.

Ot. Umírá-li také duše člověka?

Odp. Duše člověka neumírá, ale jest ustavičně živa.

Ot. Co se stane s duší člověka hned po smrti?

Odp. Hned po smrti soudí Ježíš duši každého člověka zvlášť aneb soukromně.

Ot. Z čeho bude Ježíš lidi souditi?

Odp. Ježíš bude lidi souditi z jich myšlení, slov a skutků; dobré odmění a zlé trestati bude.

Ot. Kam bude odsouzena duše člověka při soukromném soudu?

Odp. Duše bude při soukromném soudu buď do očístce, nebo do pekla odsouzena, anebo do nebe vzata.

Ot. Co jest očistec?

Odp. Očistec jest místo, kdežto duše časné tresty trpí za hříchy, za které v tomto životě žádost neučinily.

Ot. Co jest peklo?

Odp. Peklo jest místo, kdežto zatracenci věčně trápeni budou.

Ot. Co jest nebe?

Odp. Nebe jest nejblaženější sídlo svatých.

Ot. Co se stane s těly lidskými v soudný den, když přijde Ježíš zase s nebe soudit?

Odp. V soudný den vzkřísí Ježíš mrtvé, a všickni lidé vstanou se svými těly, t. j. s těmitéž těly, která za živobytí měli.

Ot. Kterak bude Ježíš v soudný den lidi souditi?

Odp. Ježíš bude v soudný den všecky lidi pospolu s tělem i s duší souditi, spravedlivým dá život věčný v nebi na odplatu, a hříšníky věčně v pekle trestati bude.

*

Ot. Kde se zvlášť obsahuje, co katolický křesťan věriti musí?

Odp. Co katolický křesťan věriti musí, zvlášť ve snešení apoštolském se obsahuje.

Ot. Jak zní snešení apoštolské?

Odp. Snešení apoštolské takto zní:

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, stvořitele nebe i země. I v Jezu Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho. Jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny. Trpěl pod Pontským Pilátem, ukřižován, umřel i pohřben jest. Sstoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých. Vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha, Otce všemohoucího. Odtud přijde soudit živé i mrtvé.

**Veřím v Ducha svatého. Svatou církev
obecnou, svatých obcování. Odpuštění hříchů.
Těla vzkříšení. A život věčný. Amen.**

**Ot.: Co musí každý člověk, když k uží-
vání rozumu přijde, aby spasen byl,
nevyhnutelně věděti a věřiti?**

Odp. Každý člověk musí, když k užívání
rozumu přijde, aby byl spasen, nevyhnutelně
věděti a věřiti:

1. **Že jeden Bůh jest.**
 2. **Že Bůh spravedlivý soudce jest, jenž
dobré odměňuje, a zlé tresce.**
 3. **Že jsou tři Božské osoby jedné bytnosti
a přirozenosti, Otec, Syn a Duch svatý.**
 4. **Že druhá Božská osoba člověkem učiněna
jest, aby nás skrze smrt na kříži vy-
koupila a k věčnému spasení přivedla.**
 5. **Že duše lidská nesmrtelná jest.**
 6. **Že milost Boží k spasení nevyhnutelně
potřebna jest, a že člověk bez milosti
Boží nic k životu věčnému dopomáha-
jícího činiti nemůže.**
-

Druhá hlavní částka.

● n a d ě j i.

Ot. Co jest křesťansky doufat?

Odp. Křesťansky doufat jest: od Boha důvěrně očekávati, cokoli nám slíbil.

Ot. Co doufáme od Boha?

Odp. Od Boha doufáme skrze zásluhy Ježíše Krista život věčný, t. j. věčné blahoslavenství, a prostředky k dosáhnutí téhož blahoslavenství potřebné.

Ot. Proč doufáme od Boha?

Odp. Doufáme od Boha co nám slíbil, protože jest všemohoucí, ve vyplňování svých slibů věrný, neskončeně dobrotivý a milosrdný, protož může a chce splniti, co slíbil.

Ot. Čím se naděje křesťanská vzbuzuje?

Odp. Naděje křesťanská obzvláště modlitbou se vzbuzuje.

Ot. V čem záleží modlitba?

Odp. Modlitba záleží v pozdvižení mysli k Bohu.

Ot. Proč se modlíme?

Odp. Modlíme se, abychom Boha, jakožto nejvyššího Pána, nejpočestněji ctili, jemu za

přijaté dobré děkovali, a také za to prosili, čeho bychom potřebovali.

Ot. Kdo nás učil modliti se?

Odp. Kristus, Pán náš; učil nás modliti se.

Ot. Skrze co nás učil Kristus, Pán náš, modliti se?

Odp. Kristus, Pán náš, učil nás modliti se skrze Otčenáš, jenž také modlitba Páně se nazývá.

Ot. Jak zní Otčenáš?

Odp. Otčenáš zní takto:

Otče náš, jenž jsi na nebesích! Posvěť se jméno Tvé. Přijď království Tvé. Buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům. A neuvoď nás v pokušení. Ale zbav nás od zlého. Amen.

Ot. Proč nazýváme Boha Otcem naším?

Odp. Boha nazýváme Otcem naším, poněvadž nás k podobnosti svému stvořil, otcovsky o nás pečuje, a poněvadž nás skrze Ducha svatého na křtu svatém syny svými učinil.

Ot. Proč říkáme: Jenž jsi na nebesích?

Odp. Říkáme: Jenž jsi na nebesích, poněvadž Bůh ačkoli všude přítomen jest, předce však obzvláště na nebesích bydlí, kdežto se vy-

voleným svým tváří ve tvář zjevuje a k poživání dává.

Ot. Jakou modlitbu připojují obyčejně katoličtí křesťané k modlitbě Páně?

Odp. Katoličtí křesťané připojují obyčejně k modlitbě Páně pozdravení anjelské.

Ot. Co jest pozdravení anjelské?

Odp. Pozdravení anjelské jest modlitba, kterou nejsvětější Pannu Marii, matku Boží, obzvláště ctíme a vzýváme.

Ot. Jak zní pozdravení anjelské?

Odp. Pozdravení anjelské zní takto:

Zdrávas Maria, milosti plná, Pán s Tebou.
Požehnanás Ty mezi ženami, a požehnaný
plod života Tvého, Ježíš. Svatá Maria,
matko Boží, pros za nás hříšné nyní i
v hodinu smrti naší. Amen.

Ot. Proč se nazývá Maria matkou Boží?

Odp. Maria matkou Boží se nazývá, poněvadž Ježíše Krista, jenž pravý Bůh jest, porodila.

Ot. Proč vzývají katoličtí křesťané svaté?

Odp. Katoličtí křesťané vzývají svaté, poněvadž jsou přátelé Boží, a poněvadž také za lidi u Boha prosí.

Třetí hlavní částka.

O l á s k e.

Ot. Co jest křesťansky milovati?

Odp. Křesťansky milovati jest, Boha, jakož nejvyšší dobré pro něho samého, a bližního pro Boha milovati; pro Boha všecko rádi činiti, cokoli on poručil.

Ot. Co jest bližního milovati?

Odp. Bližního milovati jest, bližnímu dobře chtěti, to jemu činiti, co jemu příjemné a užitečné jest, a všecko opustiti a zanechat, co mu nepříjemné neb škodlivé jest.

Ot. Jak dokazujeme lásku k Bohu a k bližnímu?

Odp. Dokazujeme lásku k Bohu a k bližnímu, zachováváním desatera božích přikázání.

Ot. Které jest desatero Božích přikázání?

Odp. Desatero Božích přikázání jest:

1. V jednoho Boha budeš věřit.
2. Nevezmeš jména Božího nadarmo.
3. Pomni, abys den svátečný světil.
4. Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl, a dobře ti bylo na zemi.

5. Nezabiješ.
6. Nesesmilníš.
7. Nepokradeš.
8. Nepromluviš proti bližnímu svému křivého svědectví.
9. Nepožádáš manželky bližního svého.
10. Aniž požádáš statku jeho.

Ot. Co se ve čtvrtém přikázání obzvláště poroučí?

Odp. Ve čtvrtém přikázání se poroučí, aby děti rodiče své milovaly, ctily, jim sloužily, jich poslouchaly, a za ně se modlily.

Ot. Co jest slíbeno dětem, jenž toto přikázání zachovávají?

Odp. Dětem, jenž toto přikázání zachovávají, slíben jest dlouhý život a štěstí.

Ot. Co mají děti k očekávání, jenž toho přikázání nezachovávají?

Odp. Děti, jenž toho přikázání nezachovávají, mají nejtěžší časné i věčné tresty k očekávání.

Ot. Týká-li se čtvrté přikázání také jiných osob, než dětí a rodičů?

Odp. Čtvrté přikázání týká se netoliko dětí a rodičů, ale i všech poddaných a všech jejich duchovních i světských vrchností, jakož i všech učitelů, ano poněkud i těch osob, jenž pro svůj věk a vážnost ctihodny jsou.

Ot. Co jsou povinni poddani svým představeným a vrchnostem?

Odp. Poddaní jsou povinni, ke svým představeným a vrchnostem, dobrým i zlým, tak se chovati, jako děti ke svým rodičům.

Ot. Kde nalezáme krátký obsah desatera přikázání?

Odp. Krátký obsah desatera přikázání nalézáme ve dvou přikázáních lásky.

Ot. Které jest první přikázání lásky?

Odp. První přikázání lásky jest: Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, ze vši duše své, ze vši mysli své, a ze vši síly své.

Ot. Které jest druhé přikázání lásky?

Odp. Druhé přikázání lásky jest: Milovati budeš bližního svého, jako sebe samého.

Ot. Kterak vysvětlil Kristus přikázání lásky k bližnímu?

Odp. Kristus vysvětlil přikázání lásky k bližnímu takto: Všecko, cokoli chcete, aby vám lidé činili, i vy činite jim: nebo v tom záleží zákon i proroci.

*

Ot. Jsme-li povinni, také přikázání církevní zachovávat?

Odp. Jsme povinni, také přikázání církevní zachovávat; poněvadž na nás čtvrté přikázání Boží tu povinnost vzkládá, abychom jak duchovní tak světské vrchnosti poslouchali,

a poněvadž Ježíš Kristus zřetelně poručil, abychom Církve poslouchali.

Ot. Kolik jest přikázání církevních, kteráž obzvláště věděti a zachovávatí máme?

Odp. Přikázání církevních, která obzvláště věděti a zachovávatí máme, jest následujících pět:

1. Svátky zasvěcené světiti.
2. V zasvěcený svátek celou mši svatou nábožně slyšeti.
3. Čtyřecet dní půst, čtvero suchých dnů, a jiné ustanovené posty zachovávatí, též v pátek a v sobotu od masitých pokrmů se zdržovati.
4. Nejméně jednou v roce svému nařízenému knězi se zpovídati, a při času velikonočním velebnou svátost oltářní přijímati.
5. V zapověděný čas svadebného veselí nedržeti.

Ot. Co jest mše svatá?

Odp. Mše svatá jest nekrvavá oběť nového zákona, vždy trvající památka krvavé oběti, kterou Ježíš Kristus na kříži dokonal.

Ot. Proč se jmenuje mše svatá oběť?

Odp. Mše svatá se jmenuje oběť, poněvadž se v ní Bohu všemohoucímu tělo a krev Ježíše Krista na oltáři podává.

Ot. Proč se jmenuje mše svatá nekrvavá oběť?

Odp. Mše svatá se jmenuje nekrvavá oběť, poněvadž se při ní žádná krev neprolévá, jako se to na kříži stalo.

Ot. Jak máme mši svatou slyšeti?

Odp. Máme celou mši svatou slyšeti, žádného znamenitého dílu též mše svaté z vlastní viny nezanedbat; není dost na tom, abychom, když ona se čte, jen přítomni byli, ale musíme ji: 1. pozorně, 2. uctivě, 3. pobožně slyšeti.

Ot. Kterí jsou nejřednější dílové mše svaté?

Odp. Nejřednější dílové mše svaté jsou: Evangelium, offertorium aneb obětování, pozdvihování a přijímání.

* *

Ot. Co jest na odpor zákonu Božímu?

Odp. Zlé jest na odpor zákonu Božímu.

Ot. Co jest zlé?

Odp. Opravdové a jediné zlé jest hřích.

Ot. Co jest hřích vůbec?

Odp. Hřích vůbec jest dobrovolné přestoupení zákona Božího.

Ot. Kolikerý jest hřích?

Odp. Hřích jest dvojí: 1. hřích prvopočátečný, 2. hřích skutečný.

Ot. Co jest hřích prvopočátečný?

Odp. Hřích prvopočátečný jest onen hřích, kte-

rého se Adam v ráji a my v Adamovi dopustili, a který jsme od něho zdědili.

Ot. Zdědila-li také Maria, matka Boží, hřích Adamův?

Odp. Maria, matka Boží, hřích Adamův nezdědila; ona pro zásluhy Ježíše Krista, Syna svého od poškrvnění hříchu prvopočátečného uchována a tudy bez poskvrny hříchu počata byla.

Ot. Co jest hřích osobní?

Odp. Hřích osobní jest přestoupení zákona Božího, jehož se hříšník sám dobrovolně dopouští.

Ot. Jak se dopouštíme hříchu osobního?

Odp. Hříchu osobního dopouštíme se myšlením, řečí, skutky, aneb opuštěním toho, co činiti povinni jsme.

Ot. Které jest sedmero hlavních hříchů?

Odp. Sedmero hlavních hříchů jest:

1. Pýcha, 2. lakomství, 3. smilstvo, 4. závist, 5. obžerství, 6. hněv, 7. lenost.

Ot. Co se srovnává se zákonem Božím?

Odp. Se zákonem Božím se srovnávají ctnosti a dobré skutky.

Ot. Které jsou tři Božské ctnosti?

Odp. Víra, naděje a láska jsou tři Božské ctnosti.

Ot. Kterak můžeme ty tři Božské ctnosti v krátce vzbuditi?

Odp. Tři Božské ctnosti můžeme v krátce následujícím způsobem vzbuditi:

Věřím a vyznávám všechno, cos Ty o Bože zjevil, a co svatá, římská, katolická Církev k věření představuje, poněvadž jsi o Bože! věčná a neskončená pravda a moudrost, která ani oklamati ani oklamána býti nemůže. **O Bože!** rozmnož víru mou.

Doufám a důvěřuji se o Bože! že mi skrze neskončené zásluhy Ježíše Krista v tomto životě odpuštění hříchů mých uděliti, po smrti pak spasení věčné dáti a propůjčiti ráčíš, poněvadž jsi to slíbil, jenž všemohoucí, věrný, neskončeně dobrotivý a milosrdný jsi. **O Bože!** posilni nádeji mou.

O můj Bože! miluji tebe z celého srdce svého nade všechno, poněvadž nejvyšší dobré a vší lásky hoden jsi, a z lásky k Tobě chci i bližního svého jako sebe samého milovati. Poněvadž tedy tebe upřímně a srdečně milovati žádám, jest mi z celého srdce líto, že jsem Tě kdy urazil, a činím opravdové předsevzetí, s milostí tvou všech hříchů, jakož i všech zlých příležitostí se varovati. **O Bože,** rozněcuj ve mně vždy více a více oheň lásky své.

Ot. Kterí jsou nejprzednější dobří skutkové?

Odp. Nejprzednější dobří skutkové jsou:

Modliti se, postiti se, almužnu dávati.

Modlitba ranní.

**Ve jmenu Otce †, i Syna †,
i Ducha † svatého. Amen.**

Ve jmenu ukřižovaného Pána Ježíše Krista vstávám, jenž mě svou přetvrdou krví vykoupil; račiž mě ode všeho zlého uchovati, a těla i duše mi ochraňovati; račiž mi také dátí, čím bych v dobrém prospíval, a coby mě utvrzovalo k životu věčnému. Amen.

Svatý, svatý, svatý jest Pán Bůh zastupů! Plná jsou nebesa i země slávy jeho!

Sláva Bohu Otci, i Synu, i Duchu svatému, jako bylo na počátku, nyní i vždycky až na věky. Amen.

Modlitba večerní.

Děkuji Ti, nebeský Otče, který jsi mne toho dne chránil milostí svou ode všeho zlého. Prosím Tě, račiž mi odpustiti

všecky hříchy, kterými jsem Tě dnes urazil. V ruce Tvé odevzdávám tělo i duši svou; Tvůj svatý anjel budiž se mnou, aby neměl ke mně moci zlý nepřítel. Amen.

Ježíši, Tobě jsem živ! Ježíši, Tobě umírám! Ježíši, Tvůj jsem v životě i v smrti. Amen.

O Pane, račiž dáti dušem všech věrných zemřelých lehké odpočinutí, a světlo věčné ať jim svítí; ať odpočívají v svatém pokoji. Amen.

Modlitba při pozdravení anjelském,

**když se ráno, v poledne a večer
zvoni.**

1. Anjel Páně zvěstoval Panně Marii, a ona počala z Ducha svatého. Zdrávas Maria atd.
 2. Hle, já dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého. Zdrávas atd.
 3. A Slovo tělem učiněno jest, a přebývalo mezi námi. Zdrávas atd.
-

Modlitba před jídlem.

Oči všech v Tebe doufají, Hospodine! a ty jim dáváš pokrm v čas příhodný. Otvíráš ruku Svou, a naplňuješ všelikého živočicha požehnáním. Amen.

Otče náš atd. Zdrávas atd.

Hospodine Bože, Otče nebeský! Požehnej nás i těchto Svých darů, kterých budeme z štědrosti Tvé požívat, skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitba po jídle.

Budiž pochválen Hospodine, nebeský Otče, kterýž jsi těla naše nakrmil a napojil dary Svými. Naplň srdce naše milostí Svou, abychom v dobrých skutcích hojně prospívali, a před obličejem Tvým nikdy zahanbeni nebyli. Amen.

Otče náš atd. Zdrávas atd.

Děkujeme Ti, Hospodine, Otče nebeský, skrze Ježíše Krista, Tvého milého Syna, Pána našeho, za všechny Tvé dary a dobrodiní, jenž jsi živ a kraluješ na věky. Amen.

Modlitba před školou.

Přijď svatý Duše! naplň srdce Svých věrných, a zapal v nich oheň lásky své, jenž jsi národy rozličných jazyků v jednotu víry shromáždil.

Bože! který jsi srdce věřících osvěcením Ducha svatého vyučil, dejž nám v témž Duchu pravé věci smejšleti, a z jeho potěšení vždycky se radovati, skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Otče náš atd. Zdrávas atd.

Modlitba po škole.

Díky Tobě, Hospodine, nebeský Otče! za to dobré, kterému se zde z milosti Tvé učíme. Prosíme Tě, dejž, aby nám, čemu jsme se naučily, prospívalo k časné i věčné blaženosti. Také Tě prosíme, abys ráčil požehnání Své vylíti na našeho mocnáře, na naše rodiče, učitele a dobrodince, abys jim ráčil hojně odplatiti vše dobré, k němuž nám dopomáhají. Dejž, aby se jim a všechněm lidem za to dobře vedlo, skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Píseň před školou.

Přijď, Duše svatý! osvětit
 nás Svou svatou milostí,
 bychom se mohly vyučit
 vždy víc své povinnosti.

**K učení chuti dodej,
a k tomu dopomáhej,
na dobré ať vždy pomníme,
a v něm ať neulevíme.**

Otče náš atd. Zdrávas atd.

Píseň po škole.

**Otče! požehnej učení
kteréhoś ráčil svěřit,
učitelem nám zjevit,
Tobě ke cti, nám k spasení.
Vštěpiž nám je Duchem Svým,
abychom tak živi byli,
a konat se vždy snažili,
jak víme rozkazem Tvým.**

Otče náš atd. Zdrávas atd.
